

Juodasis strazdas

Turdus merula

Apsaugos statusas: **Mažai rūpimos (LC)**

Rangas: **species**

5

STEBĖJIMŲ

3

STEBĖTOJŲ

ausis

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Animalia

KLASĖ

Aves

ŠEIMA

Turdidae

GENTIS

Turdus

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo centrinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota sausį. Geriausias stebėjimo metas — ankstyvas rytas (ypač iki 9 val.).

Apie rūšį

Juodasis strazdas – žvirblinių paukščių (Passeriformes) būrio, strazdinių (Turdidae) šeimos paukščių rūšis.

Paplitimas ir migracijos

Europoje tai yra plačiausiai paplitusi šios šeimos rūšis ir vienas žinomiausių paukščių. Paplitęs nuo Atlanto vandenyno iki Uralo, šiaurėje arealas siekia vidurio ir šiaurės vakarų Skandinaviją, vidurio Suomiją, Volgos aukštupį, pietuose – Pietų Uralą, Krymą, Viduržemio jūrą. Labiausiai į vakarus nutolusios yra Azorų, Kanarų ir Madeiros salų populiacijos. Šiaurės Afrikoje juodieji strazdai gyvena atskirose nesusisiekiančiose teritorijose tarp Viduržemio jūros ir Sacharos nuo Maroko iki Tuniso, kartais sutinkami ir piečiau esančiose dykumos oazėse. Lizdus suka beveik visoje Europoje, įskaitant Britų salą ir Farerus. Islandijoje pirmasis lizdas pastebėtas 1985 m. Šiaurinė paplitimo riba yra 70° Š platumos Skandinavijoje ir 60° Š platumoje toliau į rytus - Rusijoje. Rytinė Europos arealo riba yra Uralo kalnai. Europos dalyje į pietryčius nuo linijos tarp Krymo ir pietų Uralo kalnų juodieji strazdai taip pat nesutinkami.

Vakarinėje Azijoje juodųjų strazdų arealas apima Mažąją Aziją ir rytines Viduržemio jūros pakrantes. Šiaurinė šių populiacijų riba eina nuo Krymo per Kubanę, Stavropolio kraštą iš Šiaurės Kaukazą iki Kaspijos jūros. Pietinė riba Šiaurės Afrikos šiaurės vakaruose bei nuo Viduržemio jūros rytinės pakrantės eina maždaug 34° Š platumą. Toliau į rytus strazdai gyvena izoliuotuose arealuose Zagrose, Elburso kalnuose, Kopetdage. Toliausiai rytuose juodieji strazdai paplitę Centrinės Azijos kalnuose ir šiauriniame Afganistane.

Juodieji strazdai didžiojoje savo arealo dalyje yra migruojantys paukščiai. Vidurio Europoje didžioji dalis paukščių žiemoti išskrenda į Pietų Europą arba Šiaurės Afriką. Pietinės populiacijos nemigruoja.

Išvaizda ir požymiai

Suaugusiems strazdams būdingas lytinis dimorfizmas. Plunksnų apdaras vienspalvis. Tiek patinų, tiek patelių kojos ir nagai yra tamsiai rudos spalvos. Uodega ilga. Pasitaiko albinosų – visiškai baltų raudonomis akimis individų, tačiau dėl prasto regėjimo gamtoje jie sunkiai išgyvena.

Patinų išvaizda: Patino plunksnos juodos, snapas šviesiai geltonas ar oranžiškai geltonas. Aplink patinėlių akis yra gana aiškūs šviesūs žiedas – panašios spalvos kaip snapas, bet rusvesnis. Šis žiedas stipriai kontrastuoja su tamsiai rudais vėžiais.

Patelių išvaizda: Patelių plunksnos gali būti įvairesnių spalvų – paprastai tamsiai rudos spalvos, iš dalies pereinančios į pilką arba rausvai rudą, krūtinėlė pilkšvai ruda. Patelių žiedas aplink akis ne toks išsiskiriantis kaip pas patinėlius, snapas taip pat ne toks ryškus, šviesios kaulo spalvos.

Jauniklių išvaizda:

Tik palikę lizdą jaunikliai panašūs į pateles, tačiau apatinė kūno dalis yra stipriau taškuota. Jų snapai rudi. Sparnų ir uodegos plunksnos atrodo aiškiau atskirtos nuo likusių plunksnų. Jaunų patinėlių plunksnos yra nuo tamsiai rudos iki juosvai rudos spalvos, patelių plunksnos šviesesnės, besikeičiančios į rudą.

Porūšiai

Tarptautinė ornitologų sąjunga pasaulio paukščių klasifikacijos v12.2 versijoje išskiria 7 juodųjų strazdų porūšius:

T. m. merula Linnaeus, 1758; paplitę Europoje, išskyrus jos pietryčius.

T. m. azorensis Hartert, E, 1905; Azorų salose;

T. m. cabrae Hartert, E, 1901; Madeiros ir Kanarų salose.

T. m. mauritanicus Hartert, E, 1902; šiaurės vakarų Afrikoje.

T. m. aterrimus (Madarász, 1903); pietryčių Europoje, Turkijoje, Kaukaze ir šiauriniame Irane.

T. m. syriacus Hemprich & Ehrenberg, 1833; Graikijai priklausančiose pietinėse salose, pietinėje Turkijoje, pietiniame Irane, šiauriniame Irake ir Egipte.

T. m. intermedius (Richmond, 1896); Centrinės Azijos kalnuose ir šiauriniame Afganistane.

Veisimasis

Lizdą krauna neaukštai medžiuose, krūmuose. Vidų iškloja sausomis žolėmis, šaknelėmis. Deda nuo 2 iki 6, bet dažniausiai 3-4 žalsvus su rudokomis dėmelėmis kiaušinius. Peri tik patelė 11-14 dienų. Jaunikliai lizde išbūna 12-16 dienų. Jaunikliai lizdą palieka po 13-16 dienų. Išveda dvi vadas.

Elgsena

Šokinėdamas ant žemės trūkčiodamas kilnoja uodegą, o sparnus laiko šiek tiek nuleistus. Vakarų ir Vidurio Europoje yra tapęs sinantropiniu paukščiu ir jau nėra neįprasta, kuomet lizdus suka net namų balkonuose. Perintys miestuose ir gyvenvietėse maitinasi ant žolės vejų, pievutėse, ant šaligatvių. Minta gyvenvietėse augančių dekoratyvių augalų uogomis, vaisiais ir bestuburiais. Miškuose gyvenantys juodieji strazdai yra atsargūs ir vengia žmonių, pamatę juos, slėpiasi tankiuose krūmynuose.

Mityba

Daugiausia laiko praleidžia ant žemės maitindamiesi. Visalesiai - minta tiek augaliniu, tiek gyvuliniu maistu. Šiltuoju metų laiku purioje žemėje renka vabzdžius, vikšrus, sliekus, žiogus, kitus bestuburius. Antroje vasaros pusėje ar rudenėjant subrendus mėlynėms, medlievoms, serbentams, vyšnioms, šalttekšniams, šermukšniams - lesa jų uogas, o buolius, sėklas.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas
Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF
iNaturalist rūšies puslapis